

Popini Albert

(Ploiesti, 1864. július 20—Debrecen, 1930. január)

Családja olasz eredetű volt, ő maga a romániai Ploiestiben született. Apjának korai elvesztése után Vácott belépett a kegyes tanítórendbe. A teológiát Nyitrán végezte, majd magyar-latin szakos tanári oklevelet szerzett a budapesti egyetemen. Ezután különböző piarista gimnáziumokban tanított.

1899-ben azonban kilépett a rendből, evangélikus hitre tért, megházasodott, s ekkor került Nyíregyházára, az evangélikus főgimnáziumba. A Nyíregyházán töltött két évtized pályájának fénykora volt. Tanári munkája, közéleti és irodalmi tevékenysége, a szabadkőműves mozgalomban betöltött szerepe egyaránt nagyformátumú egyéniségnek mutatják. Rendkívül sokoldalú kulturális szervező és ismeretterjesztő tevékenységet fejtett ki főként a Bessenyei Körben, amelynek hosszú időn át főtitkára volt. Az egyesületen belül ő kezdeményezte az ismeretterjesztő szakosztály létrehozását. Emellett nemcsak aktív tagja, hanem vezető egyénisége volt a magyarországi szabadkőműves mozgalomnak. Az országos lapokban és a nyíregyházi újságokban is számos cikket írt a páholyélet fellendítése érdekében. Elsősorban neki köszönhető, hogy a nyíregyházi Szabolcs páholy a század elején a szabadkőművesség egyik legfontosabb vidéki bázisává vált.

Popini elbeszéléseket és verseket is írt, amelyek pesti lapokban jelentek meg, irodalmi munkásságának fő területe azonban a műfordítás volt. Eleinte angolból fordított, később azonban szinte minden idejét és energiáját a finn irodalom átültetésére és népszerűsítésére fordította. Főként Juhani Aho műveit tette hozzáférhetővé a magyar olvasók számára, de lefordította Aleksis Kivi: A puztai Vargák című vígjátékát is a pesti Népszínház részére. A fordításokon kívül számos nagyobb tanulmányt is írt, amelyekben a finn irodalmat és általában a finn kultúrát igyekezett megismertetni és népszerűsíteni Magyarországon.

1917-ben az akkor induló nyíregyházi evangélikus leánygimnázium igazgatója lett. 1918 őszén és 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején igen aktív közéleti-politikai szerepet vállalt, ezért a Tanácsköztársaság bukása után le kellett mondania állásáról, s Nyíregyházát is el kellett hagynia. Írói és tudósi pályája is derékba tört.

Családjával együtt Debrecenben telepedett le, ahol Gulyás Pál édesapja juttatta be végül könyvelőként a Gazdák Sütődéje néven működő kenyérgyárba. Ott dolgozott egészen haláláig.

Az egykori evangélikus leánygimnázium jogutód-intézményében, a Zrínyi Ilona Gimnáziumban, 1977. május 15-én emléktáblát avattak az iskola első igazgatójának tiszteletére.

Fontosabb művei: Német alaktani jegyzetek. Nagykanizsa 1888. Horatius. Kecskemét, 1895; Byron és Shelley. Kecskemét 1898; Alomvilág (Költemények).

Kecskemét, 1898; Finnország a XIX. században. Nyíregyháza, 1900.

Fordításai: Forgácsok. Aho János után finnből. Bp. 1896; Az álom. Irta Lord Byron. Temesvár, 1898; Újabb forgácsok. Aho János. Bp. 1902.

Irodalom:

Erdész Sándor— Katona Béla: Fejezetek Nyíregyháza művelődéstörténetéből. Nyíregyháza. 1973. Dr. Jósvai László: Popini Albert emléke. Kelet-Magyarország. 1977. május 13. Szabó Géza: Popini Albert (1864-1930) Szellemi elődeink. 1. Nyíregyháza, 1988.

/Katona Béla: Szabolcs-Szatmár-Bereg irodalmi topográfiája, I. Nyíregyháza : Jóna Múz. 1996./